

Forbundsformand Claus Jensen

Høring om Vækstplan for Det Blå Danmark 24. januar 2013

Tak for invitationen. Jeg er glad for at have fået muligheden for at tale ved høringen her i dag om behovet for at sikre stærke kompetencer i Det Blå Danmark.

Jeg har sat stor pris på at være en del af Vækstteamet for Det Blå Danmark. Jeg synes, at det er den helt rigtige vej at gå, når regeringen i sit arbejde for at fremme vækst og nye arbejdspladser så aktivt vælger at inddrage erhvervet – vel at mærke *både* arbejdsgivere og lønmodtagere.

Det maritime Danmark skaber i dag højproduktive arbejdspladser. Vækstteamets arbejde understreger, at det også kan blive tilfældet i de kommende år, hvis vi formår at finde fælles fodslag.

Jeg mener, at potentialet bedst kan illustreres ud fra to af konklusionerne i Vækstteamets arbejde:

For det første er de nyuddannede efterspurgt. Mere end 9 ud af 10 af de dimitterede fra de maritime uddannelser er i job et halvt år efter endt uddannelse.

For det andet er der mangel på arbejdskraft med de rette kompetencer i den maritime sektor. Det gælder ikke mindst inden for offshorebranchen, hvor der i dag bliver rekrutteret en del udenlandsk arbejdskraft, fordi de nødvendige kompetencer ikke altid er til stede i Danmark.

Regeringens fokus på det maritime område er derfor helt rigtigt set.

Dygtige virksomheder og medarbejdere er fundamentet for, at vi har en maritim klynge i verdensklasse i Danmark. Det skulle vi ikke bruge lang tid på at blive enige om i Vækstteamet.

Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at gøre Jer opmærksomme på, at udfordringerne også er til at få øje på, hvis vi vil fastholde de stærke kompetencer i et yderst globalt erhverv.

Vækstteamets rapport viser meget tydeligt, at vi allerede i dag har problemer med at sikre den nødvendige kvalificerede arbejdskraft til branchen set over en bred kam, og det er en barriere for vækst.

Lukningen af de store skibsværfter kan risikere at forstærke denne udvikling. Værfterne har hidtil været en hjørnesteen i udviklingen af det maritime fundament og i det hele taget koblingen imellem land og sø.

Det kan vi ikke drage nytte af mere. I værste fald kan det betyde, at vi mister en kritisk masse af maritime kompetencer. Og den skal vi finde andre veje til at holde fast i.

Vækstteamet har afholdt møder rundt om i landet, og vi har hørt, at der i Nordjylland er misforhold mellem arbejdsstyrkens kompetencer og virksomhedernes behov. Det gælder fx på Karstensens Skibsværft. Men iværksættere har også svært ved at finde den kvalificerede arbejdskraft, der skal bidrage til udvikling af nye produkter.

I Esbjerg-området er der stor mangel på faglært og højtuddannet arbejdskraft i offshore branchen. Det gælder driftsteknologer, elinstallatører, teknikere, svejsere, montører og andre grupper.

Erhvervet har ydermere et stærkt behov for maskinister. I samarbejde med rederierne arbejder Dansk Metal derfor ihærdigt på, om vi dels kan omskole folk, og dels kan ændre uddannelsen, således at vi får bedre elkompetencer lagt ind.

Vækstteamet har derfor haft stort fokus på kompetencer og uddannelse.

Kort sagt: hvordan fremtidssikrer vi kvalifikationerne hos den danske arbejdskraft i Det Blå Danmark, så de imødekommer erhvervets behov?

Jeg er derfor meget tilfreds med, at regeringen i sin Vækstplan for Det Blå Danmark lægger op til at styrke uddannelsesområdet på alle niveauer.

Det kræver selvsagt flere tiltag, som stiller store krav til det danske uddannelsessystem.

Vækstteamet har talt en del om nye vækstområder, og behovet for udvikling af nye kurser og kompetencer. Efteruddannelse er helt centralt i den her sammenhæng.

Det er derfor positivt, at regeringen opfordrer arbejdsmarkedets parter til at udarbejde målrettede kompetenceudviklingsstrategier og forløb for medarbejderne inden for de maritime erhverv.

Men jeg er bekymret for, at vi risikerer at lade nye vækstpotentialer passere, hvis vi ikke i langt højere grad formår at skabe sammenhæng mellem erhvervs-, arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken.

For hvordan skal jobcentre eller uddannelsesinstitutioner opdage erhvervets nye behov, hvis dialogen med arbejdsgivere og lønmodtagere er fraværende.

Jeg mener, at en løbende dialog og et grundigt kendskab til erhvervet er forudsætningen for, at vi kan opbygge et fleksibelt udbud af efter- og videreuddannelser.

Det kræver, at uddannelsesmidlerne bliver løftet op på regionalt niveau, hvor det ikke alene er op til det kommunale jobcenter at vurdere arbejdsmarkedets behov nu og i fremtiden. Det vil bidrage til at sikre tilstedeværelsen af de relevante kompetencer.

Det Blå Danmark er et konkret eksempel på denne problematik. Offshore er koncentreret i Esbjerg, og derfor er det et kerneområde for jobcentrene i Esbjerg Kommune. Det gælder derimod ikke nødvendigvis i Varde eller Kolding få kilometer væk eller lidt længere væk i Billund Kommune – også selvom de jo har Vorbasse Krigshavn.

Det er uacceptabelt, hvis ledige, som har de rette kvalifikationer eller har brug for målrettede kurser, ikke kan matches med de virksomheder, der har behov for kvalificeret arbejdskraft.

Danske lønmodtagere flytter sig meget gerne på tværs af kommunegrænser for at få arbejde, og det skal vi understøtte bedst muligt.

Kort sagt: det er meget at forlange, at det enkelte kommunale jobcenter skal have spidskompetencer inden for offshore-branchen.

Offshore-sektoren er netop et oplagt eksempel på betydningen af et bredt samarbejde på tværs af erhvervsskoler, erhvervsakademier, jobcentre og arbejdsmarkedets parter.

Det er derfor yderst positivt, at regeringen specifikt vil se på veje til at imødekomme offshore-sektorens kompetencebehov.

Der er absolut et potentiale for udvikling af en særlig offshore-retning inden for relevante uddannelser samt for at udvikle specifikke efteruddannelsestilbud. Det er fx oplagt at etablere specielle kurser for faglærte og ufaglærte med henblik på omskoling til offshore-sektoren.

Men der er også andre styrkepositioner, hvor der er behov for kvalificeret arbejdskraft. Det gælder fx nye grønne løsninger. Erhvervet har en stor liste af miljøkrav i vente, og de erhvervsmæssige muligheder har vi særdeles gode forudsætninger for at udnytte.

Det glæder mig derfor også, at regeringen lægger op til at etablere et partnerskab omkring udvikling af nye miljø- og klimaløsninger.

Hvis vi skal udnytte de nye erhvervsmuligheder, kræver det en løbende dialog om nye uddannelser og udvikling af nuværende uddannelser.

Vi skal hele tiden sørge for, at de maritime uddannelser konstant bliver tilpasset udviklingen og efterspørgslen i den maritime klynge. Det betyder igen, at det er vigtigt med tæt dialog og samarbejde med myndigheder, uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedets parter.

I den sammenhæng vil jeg helt konkret pege på, at erhvervsuddannelserne også i større udstrækning bør inddrage de maritime kompetencer. Det gælder ikke mindst i lyset af, at de store skibsværfter er fortid, som jeg tidligere har nævnt.

Erhvervsuddannelserne er netop kendetegnet ved at tage udgangspunkt i arbejdsmarkedets konkrete behov. Det betyder, at uddannelsernes indhold løbende bliver tilpasset i forhold til nye teknologier, nye miljøkrav og meget andet.

Behovet for flow af maritime kompetencer mellem land og sø, og de synergieffekter, vi har her, er vigtige. Værdien af at skære de

fremtidige uddannelser til, så man fx kan få en skibsmekaniker, der også har kompetencer som vindmøllemonter eller vindmøllereparatør, og den værdi de kan tilføre både rederier og hele offshore-branchen.

Det Blå Danmark er et globalt erhverv, og medarbejderne skal arbejde på et globalt marked. Det skal selvfølgelig afspejles i uddannelserne, at der er behov for globale kompetencer.

Regeringen trykker derfor også på de rigtige knapper, når de vil se på samarbejdsaftaler med andre lande på uddannelsesområdet.

Afslutningsvis vil jeg gerne kvittere for, at regeringen har valgt at lægge sig tæt op ad de anbefalinger, vi gav fra Vækstteamet, som jo netop er udtryk for erhvervets behov og ønsker.

Jeg er overbevist om, at det kan styrke jobskabelsen i den maritime sektor.

Jeg håber derfor også, at vi får rig mulighed for at deltage i gennemførelsen af de konkrete punkter i vækstplanen for Det Blå Danmark.

Tak for ordet.